

NUMATOMO TEISINIO REGULIAVIMO POVEIKIO VERTINIMO PAŽYMA

Projekto pavadinimas	Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl bendrų viešojo sektoriaus finansų valdymo informacinių sistemų ir jų naudojimo“ projektas (toliau – Projektas).
Projekto rengėjas	Lietuvos Respublikos finansų ministerija.
Projekto tikslas	<p>Prisidėti prie viešojo valdymo institucijų – viešojo sektoriaus subjektų (toliau – VSS) vidaus administravimo funkcijų efektyvumo didinimo, sudarant sąlygas įgyvendinti Septynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos (toliau – Vyriausybės programa) vienos iš esminių strateginių viešojo valdymo tobulinimo krypčių – konsoliduoti bendrąsias funkcijas viešajame sektoriuje instituciniu lygiu.</p> <p>Bendrųjų funkcijų konsolidavimo efektyvumui pasiekti reikalingas ne tik pats funkcijų konsolidavimas, bet ir perėjimas prie bendrų informacinių sistemų viešajame sektoriuje naudojimo. Tai numatyta ir Vyriausybės programos įgyvendinimo plane, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. kovo 13 d. nutarimu Nr. 167 (darbas Nr. 3.1.2. „Viešojo sektoriaus įstaigų vidinių procesų optimizavimas“: 2. „Bendrųjų funkcijų, kurioms teikti reikia naujų informacinių technologijų sprendimų, integravimas į Nacionalinį bendrųjų funkcijų centrą“).</p> <p>Todėl Projektu taip pat siekiama sudaryti sąlygas VSS naudoti Finansų ministerijai įgyvendinant projektą „Bendros informacinės sistemos valstybės įstaigų buhalterinei apskaitai tvarkyti sukūrimas“ (toliau – FM projektas) numatytą sukurti (modernizuoti šiuo metu Finansų ministerijos valdomą Valstybės biudžeto, apskaitos ir mokėjimų sistemos Finansų valdymo ir apskaitos posistemį (toliau – FVAIS), iki jis atitiks bendrai finansų valdymo informacinei sistemai keliamus reikalavimus) bendrą finansų valdymo informacinę sistemą.</p>

Siūlomo projekto poveikio įvertinimas

Poveikis aplinkai

Nuo 2019 m. liepos 27 d. galiojančios Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymo redakcijos 6 straipsnio 8 dalyje nustatyta, kad VSS nuo 2020 m. sausio 1 d. apskaitą tvarko naudodami bendras viešojo sektoriaus finansų valdymo informacines sistemas. Pagal Buhalterinės apskaitos įstatymo Nr. IX-574 6 straipsnio pakeitimo įstatymą minėta Buhalterinės apskaitos įstatymo 6 straipsnio 8 dalies nuostata taikoma nuo bendros viešojo sektoriaus finansų valdymo informacinės sistemos įdiegimo VSS pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos nustatytą perėjimo prie bendrų viešojo sektoriaus finansų valdymo informacinių sistemų naudojimo tvarką dienos. Lietuvos Respublikos Vyriausybė arba jos įgaliota institucija taip pat įpareigota parinkti VSS bendras viešojo sektoriaus finansų valdymo informacines sistemas.

Todėl Projektu numatyta parinkti bendras viešojo sektoriaus finansinės apskaitos tvarkymo informacines sistemas ir nustatyti perėjimo prie jų tvarką.

Projektu siūloma:

I. Parinkti šias viešojo sektoriaus bendras finansų valdymo informacines sistemas:

- 1) Lietuvos Respublikos Vyriausybės kontroliuojamiems VSS (519 VSS ir 1 fondui; iš viso 520 VSS) – Finansų ministerijos valdomą FVAIS (1 viešojo sektoriaus bendra finansų valdymo informacinė sistema), kuri, įgyvendinus FM projektą, bus modernizuota, užtikrinant optimalų jos pritaikymą VSS finansinės apskaitos tvarkymo funkcijoms atlikti tiek jas konsolidavus Nacionaliniame bendrųjų funkcijų centre (toliau – NBFC), tiek ir VSS, tvarkantiems savo finansinę apskaitą savarankiškai;
- 2) Lietuvos Respublikos Vyriausybės nekontroliuojamiems VSS (33 VSS) ir fondams, kaip jie apibrėžti Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatyme (22 VSS), – šiuo metu jų finansinei apskaitai tvarkyti naudojamas ir jų ar jų savininko, ar administruojančios įstaigos ar valstybės valdomos įmonės valdomas finansų valdymo informacines sistemas (iš viso 21 viešojo sektoriaus finansų valdymo informacinė sistema).

II. Nustatyti VSS perėjimą prie FVAIS 3 etapais:

- 1) nuo 2020 m. sausio 1 d. iki 2020 m. birželio 30 d. (kai VSS (96) šiuo metu naudojamas finansinės apskaitos tvarkymo informacines sistemas naudoja iki FVAIS įdiegimo dienos, bet ne ilgiau kaip iki 2020 m. birželio 30 d.);
- 2) nuo 2020 m. liepos 1 d. iki 2021 m. birželio 30 d. (kai VSS (124) šiuo metu naudojamas finansinės apskaitos tvarkymo informacines sistemas naudoja iki FVAIS įdiegimo dienos, bet ne ilgiau kaip iki 2021 m. birželio 30 d.);
- 3) nuo 2021 m. liepos 1 d. iki 2021 m. gruodžio 31 d. (kai VSS (180) šiuo metu naudojamas finansinės apskaitos tvarkymo informacines sistemas naudoja iki FVAIS įdiegimo dienos, bet ne ilgiau kaip iki 2021 m. gruodžio 31 d.).

III. Įgalinti Finansų ministeriją patvirtinti Finansų ministerijos valdomos Valstybės biudžeto, apskaitos ir mokėjimų sistemos Finansų valdymo ir apskaitos posistemio įdiegimo viešojo sektoriaus subjektuose grafiką (toliau – Diegimo grafikas).

Projektu siūlomų sprendimų pasirinkimą lemia:

- 1) VSS veiklos ir finansinės apskaitos specifika (finansinės apskaitos duomenys ar ūkinių operacijų informacija turi slaptumo žymas, nėra galimybės taikyti standartizuotus finansinės apskaitos tvarkymo procesus ir naudoti vieną baigtinį naudotinių dimensijų sąrašą). Atsižvelgus į tai, VSS išskiriami į dvi grupes: VSS (įskaitant fondus), kuriems netaikoma perėjimo prie FVAIS tvarka (iš viso 55 VSS); VSS, kuriems taikoma perėjimo prie FVAIS tvarka (iš viso 520 VSS, iš kurių 120 VSS jau naudoja FVAIS);
- 2) poreikis užtikrinti šiuo metu NBFC konsoliduotai atliekamų VSS finansinės apskaitos tvarkymo funkcijų kokybę. Atsižvelgus į tai, išskiriamas VSS perėjimo prie FVAIS I etapas, apimantis iš esmės VSS, kurių finansinės apskaitos tvarkymo funkcijas šiuo metu NBFC atlieka naudodamas skirtingas VSS valdomas informacines sistemas (iš viso 82 ir

14 VSS);

3) atskirų VSS (kaip kitų įgyvendintų projektų vykdytojų) prisiimti įsipareigojimai dėl įgyvendintų projektų finansavimo lėšomis sukurtų ar modernizuotų finansinės apskaitos tvarkymo informacinių sistemų naudojimo vykdant įgyvendintų projektų tikslą atitinkančias veiklas ne trumpiau kaip 5 metus nuo projekto veiklų įgyvendinimo pabaigos; taip pat poreikis likus ne mažiau kaip 6 mėnesiams iki Krašto apsaugos ministerijos perėjimo prie FVAIS papildomai atlikti perėjimo prie šios informacinės sistemos galimumo vertinimą. Atsižvelgus į tai išskiriamas VSS perėjimo prie FVAIS II etapas (iš viso 124 VSS) ir III etapas (iš viso 180 VSS);

4) VSS finansinės apskaitos apimtis. Pagal pateiktą VSS informaciją vidutiniškai vienam VSS tenkantis pirkimų ir pardavimų sąskaitų faktūrų skaičius (pagal 2018 m. būklę) siekia 3343. Tačiau vertinant VSS veiklos mastą individualiai nurodytas rodiklis VSS svyruoja nuo keliolikos vienetų iki keliolikos tūkstančių vienetų. Atsižvelgus į tai, numatytas VSS perėjimą prie FVAIS detalizuojančio pagal kalendorinių metų ketvirčius kiekviename perėjimo prie FVAIS etape Diegimo grafiko sudarymas;

5) finansinės apskaitos tvarkymo bendros informacinės sistemos parinkimo kriterijų (naudojimo mastas, licencijavimo sąlygos, tiesioginė integracija su Valstybės biudžeto, apskaitos ir mokėjimų sistema, sąsajų su kitomis informacinėmis sistemomis mastas, pakankamas funkcinų galimybių mastas) atitiktis. Nors šiuo metu VSS naudoja apie 50 skirtingų pavadinimų finansinės apskaitos tvarkymo informacinių sistemų, dėl atskirų sistemų individualaus pritaikymo konkrečiam VSS poreikiams naudojamų informacinių sistemų skaičius išauga iki 217. Iš šiuo metu VSS naudojamų finansinės apskaitos tvarkymo informacinių sistemų (217 informacinių sistemų, kurias naudoja 564 VSS; 11 VSS naudoja Microsoft Excel galimybėmis) daugiausia VSS (juridinių asmenų) naudoja FVAIS (119 VSS arba apie 22 proc. visų VSS (juridinių asmenų)). FVAIS turi tiesioginę integraciją su Valstybės biudžeto, apskaitos ir mokėjimų sistema (FVAIS yra Valstybės biudžeto, apskaitos ir mokėjimų sistemos posistemis). Informacinių sistemų, su kuriomis VSS šiuo metu finansinei apskaitai tvarkyti naudojamos informacinės sistemos turi sąsajų, skaičius siekia 72. Tai yra sąsajos tiek su išorinėmis informacinėmis sistemomis, tiek su vidinėmis VSS informacinėmis sistemomis. Daugeliu atvejų (apie 65 proc.) sąsajos nėra automatinės. FVAIS yra užtikrintos sąsajos su plačiausiai naudojamomis išorinėmis sistemomis. Kadangi FVAIS yra Valstybės biudžeto, apskaitos ir mokėjimų sistemos, kuria naudojasi dauguma VSS, posistemis, FVAIS naudojimui reikalingų licencijų poreikis tenkinamas Valstybės biudžeto, apskaitos ir mokėjimų sistemos licencijų apimtimi. Tokios FVAIS licencijavimo sąlygos sudaro prielaidas iš esmės tenkinti planuojamą licencijų poreikį numatytam skaičiui VSS perėjus prie FVAIS (planuojama, kad vartotojų skaičius papildomai prie FVAIS perėjus apie 400 VSS galėtų siekti iki 3400). Esamos FVAIS funkcinės galimybės sudaro sąlygas objektyviai ir teisingai apskaityti visas VSS ūkines operacijas ir ekonominius įvykius ir parengti visas reikalingas finansines ir atitinkamas veiklos ataskaitas. Atsižvelgus į tai ir įvertinus nurodytų aplinkybių visumą, siūloma parinkti VSS (520 VSS) finansinei apskaitai tvarkyti bendrą informacinę sistemą – Finansų ministerijos valdomą FVAIS;

6) numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimui atlikti reikalingai informacijai iš VSS surinkti būtinų pastangų ir išteklių mastas, VSS pateiktos informacijos kokybės trūkumas ir tikslinančios informacijos poreikis. Šios aplinkybės tik dar kartą patvirtina poreikį VSS finansinei apskaitai tvarkyti naudojamų informacinių sistemų rūšinę įvairovę mažinti iki minimumo – vienos bendros finansų valdymo informacinės sistemos ir būtinybę taikyti vienodus, optimaliai automatizuotus ir robotizuotus finansinės apskaitos tvarkymo procesus, vieną baigtinį naudotinų dimensijų sąrašą.

Laukiamas rezultatas:

1) Numatoma, kad įgyvendinus Projektą vietoj šiuo metu VSS naudojamų įvairių finansinės apskaitos tvarkymo informacinių sistemų ir jų tik individualiems VSS poreikiams pritaiktų versijų (iš viso 217 informacinių sistemų) VSS finansinei apskaitai tvarkyti bus naudojamos 22 bendros finansų valdymo informacinės sistemos;

2) VSS perėjus prie FVAIS bus užtikrintas ne tik vienodų finansinės apskaitos tvarkymo procesų bei vieno baigtinio dimensijų sąrašo taikymas, bet ir sudaryta galimybė po šios sistemos modernizavimo (procesų automatizavimo ir robotizavimo, užduočių tarp VSS ir NBFC pagal atskirus procesus valdymo veikimo mechanizmo, leisiančio nesinaudojant kitomis informacinėmis sistemomis efektyviai komunikuoti inicijuojant ir vykdant atskirus proceso žingsnius, sukūrimo) užtikrinti visų ją naudojančių VSS finansinės apskaitos tvarkymo funkcijų efektyvumą ir finansinės apskaitos duomenų bei ataskaitų patikimumą ir kokybę;

3) Projekto įgyvendinimo metu, vykdant pagal nustatytą VSS perėjimo prie FVAIS tvarką numatytus procesus, užtikrintas sklandus VSS perėjimas prie FVAIS ir nuoseklus finansinei apskaitai tvarkyti VSS naudojamų informacinių sistemų rūšinės įvairovės mažinimas.

Poveikis valstybės finansams

Šiuo metu VSS naudojamoms įvairioms finansinės apskaitos tvarkymo informacinėms sistemoms ir jų pagal individualius VSS poreikius pritaikytoms versijoms (iš viso 217 informacinių sistemų) palaikyti ir reikalingoms licencijoms įsigyti per metus (pagal 2018 m. būklę) vidutiniškai tenka iki 4 557 000 eur valstybės biudžeto išlaidų. Kartu tikslinga atsižvelgti ir į visų šių informacinių sistemų pokyčių (modernizavimo) poreikį esant sisteminiams ūkinės, ekonominės ar mokesstinės aplinkos pokyčiams (pvz., euro įvedimas 2015 metais, kai visos mažiausiai 217 informacinių sistemų turėjo būti pritaikytos prie šių pokyčių) ir tam patiriamas išlaidas, taip pat kitas susijusias išlaidas, patiriamas organizuojant minėtų informacinių sistemų plėtros ir palaikymo paslaugų įsigijimą (viešųjų pirkimų procesai) ir pan. Atsižvelgus į tai, kas išdėstyta, ir VSS finansinei apskaitai tvarkyti naudojamų finansinės apskaitos tvarkymo informacinių sistemų skaičių sumažinus iki 22, kiekvienais paskesniais metais po FM projekto įgyvendinimo būtų galima sutaupyti apie 4 095 000 eurų valstybės biudžeto lėšų, skiriamų VSS finansinės apskaitos tvarkymo informacinėms sistemoms palaikyti ir licencijoms įsigyti. Perėjus prie FVAIS, sąsajų (automatinių) su kitomis informacinėmis sistemomis, kurias turėjo VSS naudotos finansinės apskaitos tvarkymo informacinės

sistemos, užtikrinimo klausimas, Projekto rengėjų vertinimu, nesukuria reikšmingų finansinių pasekmių. VSS, teikdami Finansų ministerijai informaciją apie savo finansinės apskaitos tvarkymo informacines sistemas, nenurodė reikšmingų turimų informacinių sistemų sąsajomis užtikrinamų duomenų mainų srautų ir jų apsieitimo atvejų, kuriuos būtų reikalinga analizuoti papildomai. Todėl kitų išorinių ir vidinių informacinių sistemų sąsajų užtikrinimo klausimas turėtų būti priskiriamas VSS kompetencijai ir galėtų būti sprendžiamas laikantis iki VSS perėjimo prie FVAIS VSS sudarytų galiojančių finansinės apskaitos tvarkymo informacinių sistemų plėtros ir palaikymo sutarčių sąlygomis.

Laukiamas rezultatas:

Numatoma, kad įgyvendinus Projektą FM projektas galėtų atsipirkti per 1 metus ir 3 mėnesius po FM projekto pabaigos ir kiekvienais paskesniais metais leisti sutaupyti apie 4 091 000 eurų valstybės biudžeto lėšų.

Poveikis administracinei naštai

Poveikis administracinei naštai nenumatomas, nes Projekto poveikis siejamas su poveikiu aplinkai (t. y. finansinės apskaitos funkcijų efektyvumo, apskaitos duomenų patikimumo ir VSS finansinės apskaitos rezultatų kokybės didėjimu dėl optimaliai standartizuotų, automatizuotų ir robotizuotų apskaitos procesų) ir su poveikiu valstybės finansams (t. y. galimybe kiekvienais paskesniais metais po VSS perėjimo prie FVAIS pasiekti valstybės biudžeto lėšų, skiriamų VSS naudojamų finansinės apskaitos tvarkymo informacinių sistemų palaikymui ir (arba) plėtrai, ekonomiją).

Kita svarbi informacija

Projekte pasirinktomis teisinio reguliavimo priemonėmis užtikrinamas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. spalio 4 d. pasitarimo protokolinio (2017 m. spalio 4 d. protokolo Nr. 43 5 klausimas) nutarimo ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. liepos 17 d. pasitarimo protokolinio (2019 m. liepos 17 d. protokolas Nr. 30) nutarimo, nustatančio, kad tolesnis įstaigų buhalterinės apskaitos funkcijų konsolidavimas bus įgyvendinamas konsoliduojant įstaigų buhalterinės apskaitos funkcijas Nacionaliniame bendrųjų funkcijų centre ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo bendros buhalterinės apskaitos informacinės sistemos įdiegimo įstaigose, tinkamas įgyvendinimas.

Informacija apie asmenį ir instituciją, atsakingą už poveikio vertinimą

Vardas ir pavardė	Lina Frejutė
Pareigos	Skyriaus vedėjo pavaduotoja
Institucija (padalinys)	Lietuvos Respublikos finansų ministerijos Projektų valdymo skyrius
Telefono numeris ir elektroninio pašto adresas	Tel. (8 5) 239 0295, el. paštas: Lina.Frejute@finmin.lt

